

Klimatrapport för Länsförsäkringar ABs institutionella portföljer 2018

Koldioxidavtryck och klimatscenarioanalyser för de portföljer Kapitalförvaltningen inom Länsförsäkringar AB förvaltar

Publicerad 2019-07

Summering av rapport

Länsförsäkringar AB beräknar regelbundet innehavs koldioxidavtryck som en del i arbetet med klimatrisker i förvaltningen. Utöver avtrycket har även klimatscenarioanalyser mot <2°C-målet börjat tillämpas. I denna rapport redogörs avtrycken och scenarioanalyserna för de institutionella portföljer som Kapitalförvaltningen förvaltar på uppdrag av Länsförsäkringar Liv, Sak-koncernen och Fondliv.

Koldioxidavtryck

Jämfört med föregående år har vi utökat omfånget av avtrycksberäkningen. Utöver noterade aktieinnehav inkluderas statsobligationer, obligationer från över- och mellanstatliga organisationer (med engelskans förkortning "SSAs") samt direktägda skogsinnehav (via ägande i Bergvik Skog). Koldioxidavtrycken per 31 december 2018, tillgångslag och spann inom våra portföljer presenteras nedan i jämförelse mot valt benchmark:

- **Noterade aktier:** 22-25 ton CO₂e/MSEK intäkter, upp till 30 % effektivare än globalt index
- **SSAs:** 17-32 ton CO₂e/ MSEK BNP, upp till 60 % effektivare än valt jämförelseindex (EU 28)
- **Direktägda skogsinnehav (Bergvik Skog):** 0,2 ton CO₂e/ MSEK intäkter. Utökas beräkningen till att omfatta skogens faktiska upptag av CO₂ ges ett negativt avtryck på -631 ton CO₂e/ MSEK, vilket innebär att betydande CO₂-utsläpp absorberas genom att skogen växer.

Utifrån ägarandel i Bergvik Skog har som illustrerande exempel skogens upptag av CO₂ i absoluta tal jämförts med de absoluta CO₂-utsläppen från noterade aktieinnehav i samtliga portföljer plus Bergvik Skog. Sammanvägt var skogens upptag av CO₂ nästan lika stor, motsvarande cirka 80 procent av CO₂-utsläppen från aktier (scope 1-2).

Klimatscenarioanalyser

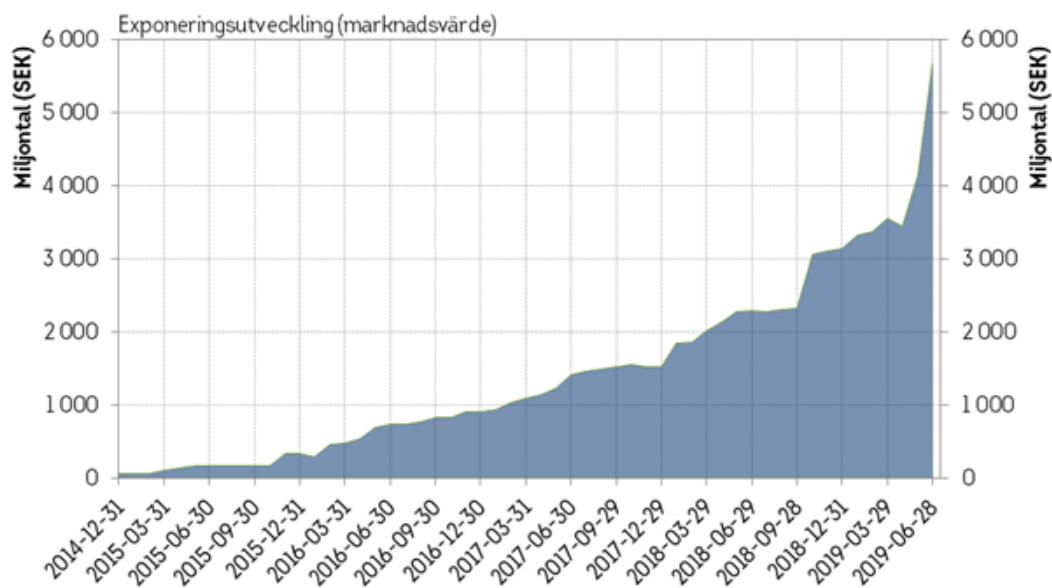
I syfte att få en bättre förståelse för i vilken utsträckning portföljernas CO₂-utsläpp ligger inom de gränser som krävs för att hålla den globala uppvärmningen under två grader har vi börjat tillämpa klimatscenarioanalyser. Analyserna omfattar en prognos av koldioxidavtrycket för delar av portföljerna fram till år 2030, och jämförs med utveckling av utsläppsminskningar som behövs för ett <2°C scenario. Noterade aktie- och SSA-innehav per utgången av 2018 omfattas av analyserna:

- **Noterade aktier:** En majoritet, sett till marknadsvärde, av de sektorer vi är exponerade mot inom noterade aktier uppskattas vara harmoniserade med ett <2°C scenario. Sektorerna fordon, kapitalvaror, material, transport och kraftförsörjning uppskattas i nuläget överskrida ett <2°C scenario. Dessa sektorer representerar sett till marknadsvärde sammanlagt under 30 procent av aktieinnehaven.
- **SSAs:** Främst Svenska statsobligationer och obligationer från Europeiska mellanstatliga organisationer bidrar till att en betydande andel av portföljerna ligger väl under ett <2°C scenario, preliminärt motsvarande 1-1,2°C scenario.

Klimatscenarioanalys som metod är under snabb utveckling, varför resultaten ska ses som preliminära. Likväl är vår sammanvägda bedömning utifrån dessa resultat, i kombination med klimatpositiva tillgångar som skog, att portföljerna som helhet är väl positionerade i förhållande till ett <2°C scenario. Vi kommer framöver att fortsätta utveckla våra investeringsstrategier och påverkansarbete så att de enskilda sektorer och bolag som idag inte är i linje med Parisavtalets ambitioner påbörjar och accelererar omställningen.

Klimatnytta med gröna obligationer

Utöver Bergvik Skog klimatpositiva effekter har vi även börjat uppskatta klimateffekterna av så kallade gröna obligationer. Denna typ av finansiella instrument finansierar projekt och verksamheter med olika typ av miljönyttor, oftast kopplat till klimatet. Under 2018 och fram till halvårsskiftet 2019 har vår investerade volym i gröna obligationer utvecklats starkt och uppgick till cirka 5,7 miljarder (se nedan graf). Preliminära resultat visar på betydande klimatnytta sett till både undvikta klimatutsläpp, samt minskning av faktiska klimatutsläpp till följd av bland annat energieffektivisering. Nyckeltal för den gröna obligationsportföljens klimatnytta avser vi presentera senare under 2019.

Innehåll

Klimatet - ett prioriterat område för Länsförsäkringar	4
Arbetet med klimatfrågan inom Kapitalförvaltningen.....	5
Utveckling av portföljinnehav som omfattas av klimatavtryck.....	6
Beräkning av koldioxidavtryck	7
Koldioxidavtryck per portfölj för noterade aktieinnehav.....	7
Metod för beräkning av noterade aktieinnehavs koldioxidavtryck.....	7
Resultat.....	7
Portföljernas avtryck mot jämförelseindex.....	8
Utveckling av portföljernas avtryck år för år.....	8
Koldioxidavtrycken per portfölj för SSA-innehav.....	8
Metod för SSA-innehav	8
Resultat.....	9
Portföljernas avtryck mot jämförelseindex.....	9
Utveckling av portföljernas avtryck år för år.....	10
Koldioxidavtrycket kopplat till Länsförsäkring Livs innehav i Bergvik Skog.....	10
Metod för beräkning av Bergvik Skog ABs koldioxidavtryck.....	10
Resultat.....	10
Klimatscenarioanalys i relation till klimatmål	11
Klimatscenario för noterade aktieinnehav.....	11
Klimatscenario för SSA-innehav	12
Samlad bedömning av portföljerna.....	12
Koldioxidavtryckets och scenarioanalysers möjligheter och begränsningar	13

Klimatet - ett prioriterat område för Länsförsäkringar

Jordens medeltemperatur ökar, vilket främst beror på människans förbränning av de fossila bränslena kol, olja och gas, samt avskogning. I vårt komplexa klimatsystem kan en ökad medeltemperatur leda till förändringar som i sin tur medför allvarliga konsekvenser för både naturen och samhället. För att bromsa uppvärmningen till väl under två grader, i linje med Parisavtalet, måste vi ställa om samhället och minska utvinningen och användningen av fossila bränslen i många sektorer.

Klimatförändringar utgör en direkt finansiell risk för Länsförsäkringar AB och dess värdekedja i form av påverkan på försäkringsaffären, kreditgivningen och investeringarna. Klimatrisker och dess finansiella påverkan delas övergripande in i fysiska och marknadsrelaterade risker. De fysiska riskerna kan ta sin form i extrema väderhändelser som stormar och översvämningar samt permanenta förändringar i klimatet som exempelvis orsakar höjda havsnivåer. Dessa risker kan medföra ökade försäkringskostnader och kostnader för bolag som vi investerar i. Underliggande säkerheter i krediter kan också påverkas. Marknadsrelaterade klimatrisker kan påverka Länsförsäkringar AB likväl som de bolag vi investerar i, exempelvis genom pris på koldioxidutsläpp, nya skatter och regleringar.

Som investerare har vi ett ansvar att se till att kapitalet investeras ansvarsfullt, för att långsiktigt uppnå hållbart värdeskapande. Beräkning av portföljinhavs koldioxidavtryck och framåtblickande analyser mot klimatscenarios är en del i arbetet med klimatrisker i förvaltningen. Denna rapport är också en del av vårt åtagande till FN-initiativet *Montreal Carbon Pledge*. Initiativet innebär att vi tillsammans med investerare världen över förbinder oss att mäta och redovisa koldioxidavtryck för våra investeringar. Att bekämpa klimatförändringarna utgör även ett av de 17 globala målen för hållbar utveckling som antogs av FN:s medlemsländer 2015. Mål 13 om klimatet är ett av de prioriterade globala målen för Länsförsäkringar AB.

Metod - koldioxidavtryck

Koldioxidavtryck för investeringsportföljer ger oss underlag för att bedöma vissa *marknadsrelaterade* klimatrisker. Genom dessa beräkningar och analyser får vi en större medvetenhet om enskilda portföljers, sektorers och bolags koldioxidavtryck. Den analysen utgör en del av arbetet med att förstå och på sikt kunna minska klimatpåverkan i våra investeringar. Vidare underlättar analysen påverkansarbete med bolag gällande deras hantering och rapportering av klimatutsläpp.

Metod - scenarioanalyser mot <2°C målet

Analyserna omfattar en prognos av koldioxidavtryck för portföljer framåt i tiden, och jämförs med den utveckling av utsläppsminskningar som behövs för att vara i linje med olika klimatscenarios, exempelvis <2°C scenario i enlighet med Parisavtalets målsättning.

Arbetet med klimatfrågan inom Kapitalförvaltningen

Länsförsäkringar ABs Kapitalförvaltning (nedan "Kapitalförvaltningen") förvaltar olika institutionella portföljer (nedan "portföljer") för Länsförsäkringar Liv, Sak-koncernen (inkl. Agria och Gruppliv) och Fondliv. En rad olika tillgångsslag förvaltas i respektive portfölj. Länsförsäkringar ABs Fondförvaltning förvaltar i sin tur de egna fonderna. Se separat rapport för de enskilda fonders koldioxidavtryck¹.

Under 2018 vidareutvecklades Kapitalförvaltningens arbete med ansvarsfulla investeringar och klimatfrågan specifikt. En ny plattform benämnd "Hållbar Kapitalförvaltning" definierades med tillhörande fokusområden. Ett urval av dessa fokusområden och aktiviteter presenteras nedan:

Fokusområde: Minimera klimatrisker

Gruv- och energibolag med mer än 20 procent av omsättningen från förbränningskol exkluderas av klimatskäl från likvida direktinvesteringar, egna fonder och diskretionära mandat. Vid utgången av 2018 var 134 kolbolag exkluderade. Ett 20-tal av dess bolag har även exponering mot olja och/eller naturgas. För illikvida investeringar har kriterier kopplat till samtliga fossila bränslen införts. Inga investeringar i gruv- eller energibolag med mer än 20 procent av omsättning från kol, olja och gas tillåts. Dessa kriterier appliceras i sidobrevsavtal med respektive förvaltare av riskkapitalfonder. Under våren 2019 infördes också nya exkluderingskriterier för producenter av tobaksprodukter.

Att beräkna klimatavtrycket i väsentliga delar av portföljerna är viktigt för att få en mer heltäckande bild av utsläppsprofilen. Mot denna bakgrund togs under 2018 beslut om att utöka själva omfattningen av kapital under förvaltning som koldioxidavtrycket mäts för. Från att arbetet sedan många år tillbaka har inkluderat avtrycksberäkning för noterade aktieinnehav omfattas nu även SSA-innehav² samt onoterad Bergvik Skog. Koldioxidavtrycken för samtliga dessa tillgångsslag redovisas i denna rapport.

Vidare har vi börjat anamma TCFDs³ rekommendationerna för investerare. Dess rekommendationer förespråkar framåtblickande klimatscenarioanalyser av portföljerna för att öka förståelsen om portföljers klimatrisker. Beslut togs om att påbörja arbetet med scenarioanalyser mot Parisavtalets mål om att begränsa uppvärmningen till under två grader. De första analyserna gjordes under 2018 med stöd av verktyget Paris Agreement Capital Transition Assessment (PACTA). Begränsningar i dåtida version av verktyget sett till kort framåtblickande tidshorisont (år 2023) samt täckning av fåtal sektorer/inom tillgångsslag resulterade istället i att ett samarbete inleddes med den franska analysfirman Beyond Ratings (BR). Resultatet av analyserna som gjorts tillsammans med BR presenteras också i denna rapport.

Fokusområde: Främja hållbara investeringar

Noterade aktier: Parallellt med att vidareutveckla investeringsstrategier som minimera klimatrisker behöver vi samtidigt främja bolag med lösningar på vår tids hållbarhetsutmaningar. Under året påbörjades arbetet med att utveckla nya riktlinjer för klimatsmart och hållbar förvaltning, i första hand för noterade aktieinnehav. Syftet med de nya riktlinjerna är att minska portföljernas CO₂-utsläpp och främja investeringar i mer hållbara bolag. Riktlinjerna utvärderas och förbereds för implementation.

Räntebärande: Att finansiera hållbara och specifikt klimatpositiva lösningar via gröna obligationer har utgjort ett ökat fokus. Våra investeringar i gröna obligationer har successivt fortsatt att öka och dubblerades under 2018. Målet om minst 3 miljarder kronor vid årsskiftet 2018-2019 uppnåddes

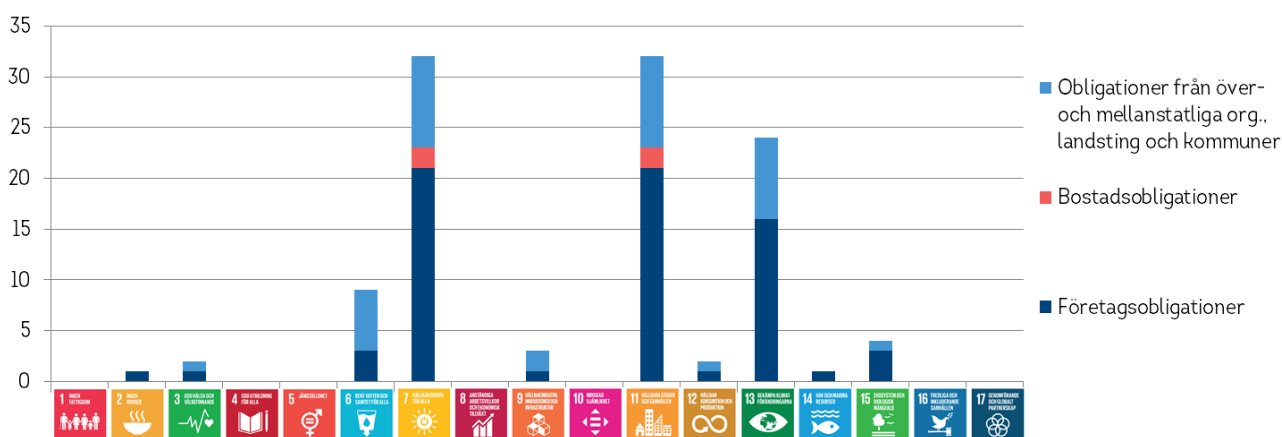
¹ Koldioxidavtryck för Länsförsäkringar ABs Fondförvaltnings aktiefonder per december 2018 ([länk](#))

² SSA, från engelskans "Sovereigns, Supranationals and Agencies"

³ Task Force on Climate-related Financial Disclosures ([länk](#))

därmed. Under första halvåret 2019 har ökningen fortsatt och per utgången av juni uppgick investerad volym till cirka 5,7 miljarder. De gröna obligationerna bidrar exempelvis till att finansiera utbyggnad av förnybar vind- och solenergi, gröna fastigheter, skogsbruk, vatten- och avfallshantering, hållbar kollektivtrafik och laddinfrastruktur. De mätbara climateffekterna av den gröna obligationsportföljen kartläggs. Preliminära resultat visar på betydande klimatnytta sett till både undvikta klimatutsläpp samt minskning av faktiska klimatutsläpp till följd av bland annat energieffektivisering. Nyckeltal för uppskattad klimatnytta avser vi presentera senare under 2019.

Vi har också gjort en kvalitativ bedömning av vilka utvalda globala mål våra aktuella innehav i gröna obligationer avser bidra till. Fördelning mellan våra innehav i gröna obligationer och dess relation till enskilda globala mål presenteras i grafen nedan (avser gröna obligationer per utgången av juni 2019).

Onoterade fastigheter: Två enskilda kontorsfastigheter i Sak-koncernens portföljer har haft en positiv utveckling av sitt hållbarhetsarbete och blivit miljöcertifierade enligt standarden "BREEAM" med omdömet "Very Good". Certifieringen avser byggnader och förvaltningen. Länsförsäkringar Liv och Sak har även delägarande i fastighetsbolaget Humlegården. Humlegården har som mål att alla dess fastigheter ska vara miljöcertifierade och som lägst uppnå nivån Very Good enligt BREEAM.

Fokusområde: Bedriva värdeskapande påverkansarbete

I påverkansarbetet ingår bolagsdialoger rörande olika hållbarhetsfrågor. Under året togs beslut om att öka vårt fokus och deltagande i förebyggande initiativ tillsammans med andra investerare. Initiativen omfattar olika bolag utifrån identifierade hållbarhetsrisker och fokusområden. Under året gick vi bland annat med i tre nya klimatfokuserade initiativ:

- Climate Action 100, som omfattar de största utsläpparna av växthusgaser globalt
- Olja och gas initiativ via investerarnätverket PRI
- Avskogningsinitiativ via investerarnätverket PRI och Ceres (USA)

Utveckling av portföljinnehav som omfattas av klimatavtryck

I denna rapport redogörs koldioxidavtrycket för samtliga portföljer med noterade aktieinnehav. Jämfört med föregående år har vi utökat omfånget av själva klimatberäkningen och inkluderat SSA-innehav likväl som innehavet i Bergvik Skog. Scenarioanalyserna som gjorts för första gången omfattar noterade aktie- och SSA-innehav.

Vi anser att de olika verktyg, metoder och datakällor som vi använt oss av vid analyser är tillförlitliga. Vi tar dock inte ansvar för riktighet eller fullständighet för vare sig koldioxidavtrycket eller de framåtblickande scenarioanalyserna.

Beräkning av koldioxidavtryck

Koldioxidavtryck per portfölj för noterade aktieinnehav

Koldioxidavtrycket för noterade aktieinnehav i de olika portföljerna, per 31 december 2018, var **mellan 22 och 25 ton CO₂e/ MSEK intäkter**, vilket är upp till 30 procent effektivare i relation till valt globalt jämförelseindex MSCI ACWI.

Metod för beräkning av noterade aktieinnehavs koldioxidavtryck

Koldioxidavtrycket för noterade aktieinnehav i de olika portföljerna som Kapitalförvaltningen förvaltar beräknas med det nyckeltal (intensitetsmått) som Svensk Försäkring rekommenderar ([länk](#)). Att följa Svensk Försäkrings rekommendation bidrar också till att öka jämförbarheten mellan olika aktörers koldioxidavtryck.

Det redovisade nyckeltalet "CO₂e /MSEK" mäter aktieinnehavs koldioxidavtryck⁴ i förhållande till dessa innehavs intäkter (nettoomsättning). Nyckeltalet ger information om koldioxidutsläppen per miljon intäktskronor för de bolag den aktuella aktiedelen av portföljen valt att investera i. Det kan ses som ett mått på hur koldioxideffektiva bolagen är. Resultaten för aktieinnehaven i portföljerna jämförs mot valt globalt jämförelseindex vid namn MSCI ACWI ([länk](#)). Redovisningen baseras på uppgifter om aktieinnehav och dess marknadsvärde per den 31 december 2018.

Nyckeltalet visar en ögonblicksbild av hur aktieinnehavens växthusgasutsläpp såg ut. Värdet varierar i takt med att innehaves utsläpp respektive intäkter förändras, men också genom att portföljens sammansättning ändras (aktier säljs och köps). Även växelkursförändringar påverkar mätningen.

Kapitalförvaltningen har använt utsläppsdata från den brittiska analysfirman Trucost för beräkning av koldioxidavtryck. Trucost använder data för de växthusgaser som ingår i *Greenhouse Gas Protocol Corporate Standard*, omräknat till koldioxidekvivalenter. Data avser direkta utsläpp samt indirekta utsläpp från konsumtion av el, värme och ånga, enligt standarden benämnt "scope" 1 och 2-utsläpp. Data för företags indirekta utsläpp ("scope" 3) kopplat till exempelvis produkters användning eller till leverantörskedjan ingår inte i underlaget och beräkningen. För många sektorer återfinns en stor del av klimatutsläppen just indirekt. På grund av begränsad tillgänglig data och metodmässiga utmaningar i beräkningen av dessa utsläpp rekommenderar Svensk Försäkring för närvarande att inte inkludera indirekta utsläpp (scope 3) i koldioxidavtrycket.

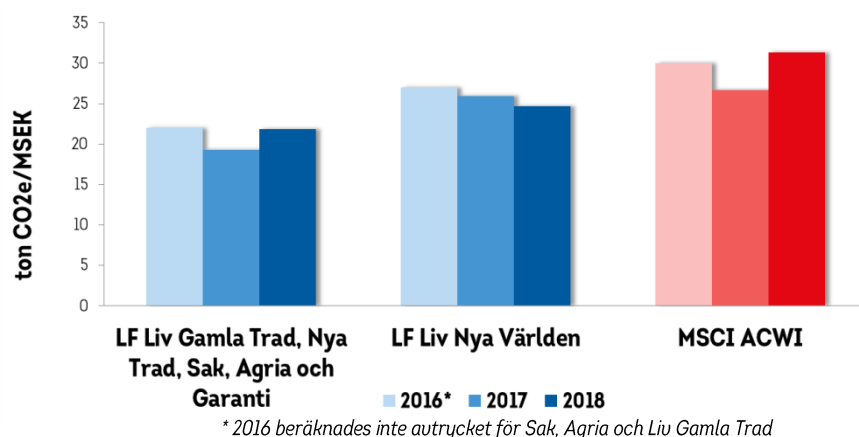
Resultat

Resultatet från beräkningarna av koldioxidavtryck för de enskilda portföljerna presenteras nedan. De olika portföljerna med aktieinnehav utgörs av de i Traditionell försäkring (Liv Gamla Trad, Liv Nya Trad och Liv Nya Världen) samt Sak-koncernens (Sak och Agria) och Garantiportföljen (Fondlivs).⁵ Resultaten presenteras i form av en summering av respektive portföljs avtryck för åren 2016, 2017 och 2018 och mot det globala jämförelseindexet MSCI ACWI för motsvarande år.⁶

⁴ Utsläppen av växthusgaser mäts i termer av koldioxidekvivalenter (CO₂e). Det är en måttenhet som gör det möjligt att mäta olika växthusgaser på samma sätt. Genom att uttrycka utsläppen av en viss växthusgas i CO₂e anges hur mycket koldioxid som skulle krävas för att ge samma klimatpåverkan

⁵ Portföljerna LF Fondliv och LF Gruppliv hade inga investeringar i noterade aktier per 2018-12-31.

⁶ I jämförelse med förra årets rapport om koldioxidavtrycket i Länsförsäkringar ABs institutionella portföljer redovisas koldioxidavtrycket för LF Liv Gamla Trad, Nya Trad, Sak, Agria och Garanti inte separat, utan istället med ett summerat avtrycksmått. Anledningen är strategiska portföljbeslut om att harmonisera aktievikten i alla namngivna portföljer. Koldioxidavtrycket för portfölj Liv Nya Värden presenteras fortfarande separat, eftersom aktievikten traditionellt har skiljt sig från de andra portföljerna.

Portföljernas avtryck mot jämförelseindex

Koldioxidavtrycket för samtliga portföljer är lägre än valt jämförelseindex per 2018-12-31. Att portföljerna relativt sett är mer koldioxideffektiva i jämförelse med index innebär att aktieinnehaven vid mättillfället släppte ut mindre CO₂e i förhållande till intäkter, i jämförelse med bolagen i index.

Utveckling av portföljernas avtryck år för år

Jämfört med förgående år har koldioxidavtrycket för portföljerna LF Liv Gamla Trad, Nya Trad, Sak, Agria och Garanti ökat något. Ökningen följer, om än i betydligt lägre takt, utvecklingen av koldioxidintensiteten för jämförelseindexet MSCI ACWI. Bakgrunden till ökningen av avtrycket i dessa portföljer var allokeringssmässiga förändringar på aktiesidan. Aktierisken kopplat till aktivt förvaltrade fonder mot tillväxtmarknader drogs ner och har temporärt skiftats till en indexnära LF-fond. Förflyttningar kommer att göras framöver när de nya riktlinjerna för klimatsmart förvaltning är färdigutvecklade. Dessa avser bidra till reduktion av CO₂-utsläpp inom aktier.

Koldioxidavtrycket för portföljen LF Liv Nya Världen har minskat jämfört med förra året, även om det fortfarande ligger högre än de andra portföljerna. Utvecklingen av denna portföljs utsläpp speglar framför allt en pågående harmoniseringen av noterade aktieinnehav i samtliga portföljer och därmed en reduktion i skillnaderna mellan utsläppen i Liv Nya Världen och övriga.

Koldioxidavtrycken per portfölj för SSA-innehav

Koldioxidavtrycket för SSA-innehav i de olika portföljerna, per 31 december 2018, var **mellan 17 och 32 ton CO₂e/ MSEK BNP**, vilket är upp till 60 procent effektivare än valt jämförelseindex (EU 28).

Metod för SSA-innehav

Koldioxidavtrycket för SSA-innehav (i statsobligationer och obligationer från över- och mellanstatliga organisationer) i portföljerna beräknades för första gången. Beräkningen av koldioxidavtrycket för den här typen av tillgångar gjordes med stöd av den franska analysfirman Beyond Ratings (BR). Avtrycket beräknades för 2016-2018 baserat på innehav per den sista handelsdagen i december respektive år.

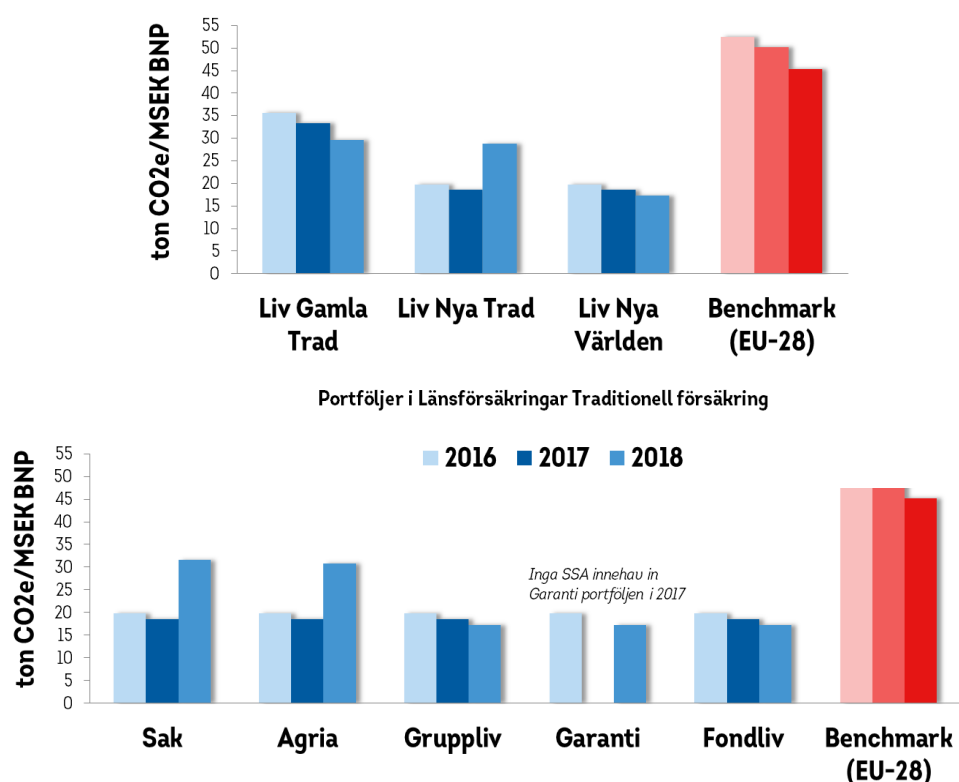
Det redovisade nyckeltalet "tCO₂e/ MSEK av BNP" är baserad på utsläpp av växthusgaser och data för bruttonationalprodukt (BNP) på landsnivå, alternativt utifrån respektive lands ägarandel och BNP av enskilda supranationals. Utsläppen omfattar båda CO₂ och andra växthusgaser från energirelaterade såväl som icke-energiorelaterade utsläppskällor. De nationella utsläppen som ingår i beräkningen omfattar alla utsläppare på själva territoriet (företag, hushåll, offentlig sektor, etc.), så kallade "territorial GHG". Vidare omfattas utsläpp relaterad till tillverkningen av produkter och tjänster som landet importerar, så kallade "imported GHG". Nyckeltalet kan ses som ett mått på koldioxid-

effektiviteten hos de ekonomier som är en del av portföljerna via SSA-innehav. Beräkningarna omfattade alla portföljer med SSA-innehav, vilket är fler än de med noterade aktieinnehav. Resultaten har jämförts mot valt jämförelseindex som utgjordes av EU-28 regionen (BNP viktat). Nyckeltalet per portfölj och i relation till jämförelseindex utgår från viktade medelvärden, baserat på varje lands vikt i portföljer respektive jämförelseindex.

En metodbegränsning avseende mätning av koldioxidavtryck för detta tillgångsslag noterades i relation till vårt arbete med att öka investeringar i gröna obligationer utgivna av över- och mellanstatliga organisationer. Koldioxidavtrycket mäts på organisationsnivå medan den positiva klimateffekten av gröna obligationer görs per utgåva (enskilda gröna obligationer), alternativt på hela den utestående gröna obligationsportföljen från den utgivande organisationen.

Resultat

De olika portföljerna med SSA-innehav utgörs av de i Traditionell försäkring (Liv Gamla Trad, Liv Nya Trad och Liv Nya Världen) samt Sak-koncernens (Sak, Agria och Gruppliv) och Fondliv (Garantiportföljen och Fondliv). Resultatet för de enskilda portföljerna presenteras nedan för åren 2016, 2017 och 2018 samt i relation till jämförelseindex som representeras av EUs 28-medlemsländer (2018).

Portföljernas avtryck mot jämförelseindex

Resultatet visar att koldioxidavtrycket i samtliga portföljer är signifikant lägre än för EU-28 som helhet. Det innebär att de olika portföljerna har innehav i enskilda ekonomier som är mindre koldioxidintensiva i jämförelse med EU-regionen som helhet (BNP viktat). Ekonomierna representeras av enskilda länder och deras statsobligationer, så som Sverige och Tyskland, eller av över- och mellanstatliga organisationer som flertalet länder har ägande i, så som Europeiska Investeringsbanken.

Utveckling av portföljernas avtryck år för år

Utvecklingen av portföljernas koldioxidavtryck (ton CO₂e/ MSEK BNP) över tid har minskat för Liv Gamla Trad, Liv Nya Världen, Gruppliv, Garanti och Fondliv mellan 2016 och 2018. Det reflekterar en övergripande positiv utveckling av koldioxidavtrycket för länderna i portföljerna och är i linje med utvecklingen inom EU-28, även om jämförelseindex har betydligt högre utsläppsintensitet.

Vårt arbete med att öka investeringar i gröna obligationer utgivna av bland annat över- och mellanstatliga organisationer bidrar till tydliga miljönyttor, bland annat i form av utsläppsminskningar. Denna positiva effekt fångas tyvärr inte av metod för mätning av SSA-innehavs koldioxidutsläpp. Som en konsekvens arbetar Kapitalförvaltningen med att uppskatta klimateffekterna av investerad volym gröna obligationer. Vid investeringar i gröna obligationer sker en omallokering från i huvudsak statsobligationer, vilket i mätningen leder till en ökning av koldioxidavtrycket i några portföljer, nämligen Liv Nya Trad, Sak och Agria. Vi bedömer det som något missvisande givet de gröna obligationernas avsikter och positiva miljöeffekter. Skillnader i utsläpp i denna del av portfölj är framför allt drivet av vikeffekter, det vill säga relativa andelar av SSA-innehav i de olika portföljerna.

Koldioxidavtrycket kopplat till Länsförsäkring Livs innehav i Bergvik Skog

Koldioxidavtrycket inklusive direkta och indirekta utsläpp (scope 1-3) för Länsförsäkringar Livs innehav i Bergvik skog per 31 december 2018 var **-630 CO₂e/ MSEK intäkter**. Det negativa avtrycket innebär ett de facto nettoupptag av CO₂ från atmosfären via Bergvik Skogs virkesförråd. Upptaget av CO₂ är betydligt större än CO₂-utsläppen från Bergvik Skogs verksamhet.

Metod för beräkning av Bergvik Skog ABs koldioxidavtryck

Koldioxidavtrycket för Länsförsäkringar Livs innehav i Bergvik Skog AB beräknas baserat på Bergvik Skogs hållbarhetsredovisning 2018 samt underlag om företagets intäkter för innevarande år. Hållbarhetsredovisningen omfattar dels koldioxidutsläppen relaterat till Bergvik Skogs verksamhet⁷ i Sverige, dels bolagets positiva klimatpåverkan vilken främst består i skogens koldioxidupptag.⁸ Utöver skogens koldioxidupptag finns det också andra positiva klimateffekter relaterat till Bergvik Skogs verksamhet, som dock inte inkluderas här. De omfattar substitutionseffekter från den förnybara el som produceras av vindkraftverk, av skifte till biobränslen från Bergvik Skogs mark samt från skogsråvaran som produceras. Markvegetationens upptag av CO₂ är inte heller medräknad.

En andel av Bergvik Skogs totala utsläpp och upptag av växthusgaser tillskrivs Länsförsäkringar Liv baserat på ägarandelen (cirka 12 procent) i bolaget per den 31 december 2018. Koldioxidavtrycket redovisas i absoluta termer samt i termer av intensitetsmättet ton CO₂e/ MSEK intäkter. Beräkningen är baserad på uppgifter från Bergvik Skog AB i kombination med rekommenderad metodik från Svensk Försäkring för noterade aktieinnehav. Eftersom data för Bergvik Skogs indirekta (scope 3) utsläpp och vireksförrådets upptag av koldioxid är tillgänglig omfattas även de av denna redovisning.

Resultat

Korresponderande andel av Bergvik Skogs totala CO₂-utsläpp och skogens upptag av CO₂ tillskrivs Länsförsäkringar Liv enligt beskriven metod. Utsläppen av CO₂ från Bergviks Skogs verksamhet motsvarar i relativa tal 0,2 ton CO₂e/ MSEK intäkter för direkta och indirekta utsläpp från

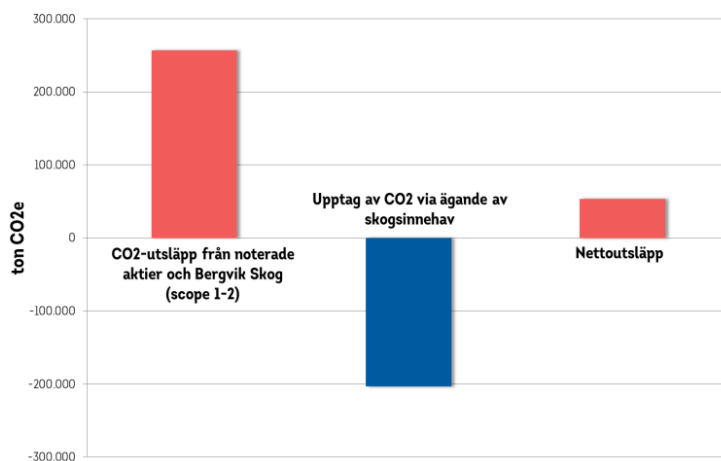
⁷ Utsläppen omfattar scope 1 och scope 2 från t.ex. uppvärmning av plantskolor, fordon och elförbrukning. Dock är 99,5% av Bergvik Skogs utsläpp hänförliga till scope 3 och anlitade skogsförvaltares verksamhet i själva skogen, transporter i Sverige, utsläpp från byggnad av vindkraftverk placerade på Bergvik Skogs mark samt tjänsteresor. Beräkningar av scope 3 utsläpp grundar sig till största delen på antaganden och schabloner.

⁸ Beräkningen avser nettoeffekten av det växande virkesförrådet och är modellbaserad. Modellen tar inga hänsyn till eventuella utsläpp av koldioxid från avsatta skogar, naturvårdsbränningar, respiration, etc. Läs mer om det i Bergvik Skog ABs hållbarhetsredovisning 2018.

energiåtgång (scope 1 och 2). Utökas omfattningen till att även inkludera ytterligare indirekta utsläpp (scope 3) är koldioxidavtrycket 29 ton CO₂e/ MSEK. I absoluta termer tillskrivs Länsförsäkringar Liv cirka 11 000 ton CO₂e-utsläpp (scope 1, 2 och 3) från Bergvik Skog.

Beaktas å andra sidan upptag av CO₂ via virkesförrådet finns det ett betydande positivt upptag relaterad till Länsförsäkringar Livs investering i Bergvik Skog. I relativa tal uppskattas koldioxidavtrycket (inklusive scope 1, 2 och 3) till -631 ton CO₂e/ MSEK, vilket innebär att betydande CO₂-utsläpp absorberas i verksamheten genom att skogen växer.

I absoluta termer tillskrivs Länsförsäkringar Liv cirka 200 000 ton CO₂-upptag från Bergvik Skogs virkesförråd. Den siffran kan i ett illustrativt exempel mellan tillgångsslag sättas i relation till de absolut CO₂-utsläppen från samtliga noterade aktieinnehav (scope 1-2) och Bergvik Skog (scope 1-2) i portföljerna. Sammantaget var skogens upptag av CO₂ nästan lika stort, motsvarande 80 procent, som CO₂-utsläppen från aktie- och skogsinnehav i samtliga portföljer som förvaltas av Kapitalförvaltningen, per 31 december 2018.

Klimatscenarioanalys i relation till klimatmål

Ovan redovisning av koldioxidavtrycken för valda tillgångsslag i portföljerna visar att de ligger under eller mycket under respektive jämförelseindex.

I syfte att öka förståelse för hur portföljerna förhåller sig till klimatmålet har scenarioanalyser börjat tillämpas med stöd av den franska analysfirman Beyond Ratings (BR). Deras verktyg och metod för scenarioanalyser har tillämpats på noterade aktieinnehav samt SSA-innehav. Analyserna omfattar en prognos av koldioxidavtrycket för nämnda tillgångsslag som helhet och enskilda sektorer inom aktier, baserat på innehaven per den 31 december 2018, fram till år 2030. Dessa prognoser per tillgångsslag och enskilda sektorer för aktier har i nästa steg jämförts med den utveckling av utsläppsminskningar som är nödvändig för att begränsa uppvärmningen till ett <2°C scenario.⁹

Klimatscenario för noterade aktieinnehav

Analyserna på sektornivå inom aktier visar att en majoritet av våra sektorer, sett till marknadsvärde, vid mättillfället var harmoniserade med ett <2°C scenario. Ett fåtal sektorer med för närvarande höga

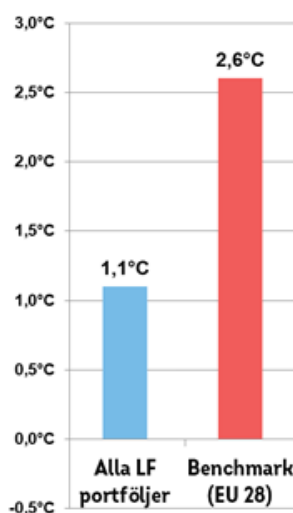
⁹ Metodiken baseras på "Sectoral Decarbonization Approach (SDA)" som utvecklats av Science Based Targets initiativet (SBTi). Initiativet tillämpar ett 2°C scenario (2DS) som modellerats fram av International Energy Agency (IEA). Se "IEA Energy Technology Perspectives 2014" för mer information om antaganden i scenariot.

CO2-utsläpp bidrar till att aktieinnehaven i sin helhet preliminärt överskider ett <2°C scenario. Dessa sektorer är fordon, kapitalvaror, material, transport och kraftförsörjning. Sektorerna representerar under 30 % av aktieinnehaven, sett till värde. Resultatet är ett betydelsefullt underlag i vårt pågående arbete med att utveckla nya riktlinjer för klimatsmart aktieförvaltning.

Klimatscenario för SSA-innehav

Beyond Ratings (BR) har tagit fram en metod (benämnd CLAIM©) för att uppskatta den globala temperaturökningen utifrån respektive lands långsiktiga klimatmål. Dessa mål dokumenteras i nationella klimatplaner (NDC) genom Parisavtalet. Scenarioanalyserna för detta tillgångsslag skapar en förståelse för hur ambitiösta klimatmål enskilda länder har och om de är i linje med målet att begränsa uppvärmningen till väl under två grader.

Analyserna visar att SSA-innehavens påverkan på uppvärmningen, utifrån enskilda länders åtaganden om utsläppsminskningar, är klart begränsad. De sammanvägda resultaten bidrar till en uppvärmning inom ett **1,1°C** scenario för samtliga portföljer (viktat). Det är signifikant lägre än för jämförelseindex (EU 28) där motsvarande påverkan uppskattas resultera i ett 2,6°C scenario. Några av portföljerna uppvisar till och med en negativ temperaturutveckling som förklaras av att utsläppsmål i nationella klimatplaner till exempel inkluderar upptag och lagring av CO2-utsläpp i skog.

Samlad bedömning av portföljerna

Vår sammanvägda bedömning utifrån resultaten av scenarioanalyserna i kombination med våra klimatpositiva tillgångar, så som Bergvik Skog och gröna obligationer, är att de portföljer som förvaltas av Kapitalförvaltningen i sin helhet är väl positionerade i förhållande till ett <2°C scenario. Med det sagt är scenarioanalyser som metod under snabb utveckling, varför resultaten ska ses som preliminära.

Vi kommer framöver att fortsätta utveckla våra investeringsstrategier och påverkansarbete så att de enskilda sektorer och bolag som idag inte är i linje med Parisavtalets ambitioner påbörjar och accelererar omställningen.

Koldioxidavtryckets och scenarioanalyserns möjligheter och begränsningar

Vårt angreppssätt för att uppskatta investeringarnas koldioxidavtryck och scenariosanalyser bygger på existerande verktyg, metoder och data. Inom finanssektorn pågår en snabb utveckling för att än bättre och mer precist identifiera portföljers klimatpåverkan och dess harmonisering med klimatmålen som stipuleras i Parisavtalet. Nedan listas existerande begränsningar men även möjligheter framöver:

- Alla utsläpp inkluderas för närvarande inte i beräkningarna, särskilt indirekta utsläpp ("scope" 3) från leverantörer eller utsläpp som kan följa av produkters användning.
- Utsläppsdata från enskilda bolag är inte alltid fullständig, tillgänglig eller korrekt sammanställd.
- En stor del av våra tillgångsslag har ett beräknat koldioxidavtryck men inte alla.
- Underlag för fossila reserver av kol, olja och gas ingår inte.
- Investeringars klimatpositiva effekter, så som besparingar av CO₂-utsläpp, har börjat uppskattas för exempelvis innehavet i Bergvik Skog och den gröna obligationsportföljen. Uppskattningen omfattar dock i nuläget inte alla tillgångar. Vi ser det som ett utvecklingsområde framöver.
- Vid uppskattning av skogsinnehavs klimatnytta har vi inte tagit hänsyn till eventuella utsläpp av koldioxid från avsatta skogar, naturvårdsbränningar och respiration.
- Vid beräkning av koldioxidavtryck finns det en utmaning med att utsläpp räknas dubbelt. Denna utmaning är till exempel relevant för företags utsläpp indirekt (scope 2 och 3) samt för SSA-innehav, utifrån att gällande metod inkluderar nationella företags och hushålls CO₂-utsläpp.
- Koldioxidavtrycket kartlägger inte portföljernas samtliga klimatrisker, så som fysiska risker vid extremt väder, eller konsekvenser av förändring i specifik lagstiftning.
- Framåtblickande klimatscenarioanalyser behövs för att öka förståelsen om portföljers klimatrisker och harmonisering med Parisavtalet. Vi avser att vidareutveckla och fördjupa analyserna i linje med TCFDs rekommendationer.

Vill ni veta mer om vårt arbete?

På vår webbplats lansforsakringar.se/ansvarsfullainvesteringar hittar ni mer information om vårt arbete med ansvarsfulla investeringar, bland annat:

- Volym investerad och förteckning över våra gröna obligationer.
- Bolag som omfattas av vårt påverkansarbete.
- Fondsortiment och enskilda fonders hållbarhetsprofil.
- Länsförsäkringar ABs policy för ansvarsfulla investeringar.
- Ställningstaganden rörande kontroversiella vapen, tobak och fossila bränslen, affärsetik och internationella normer.
- List över uteslutna bolag och grund för uteslutning.
- Hur vi röstat på bolagsstämmor och agerat i valberedningar.